

Què hem de debatre sobre els estatuts?

L'Esquerra Independentista catalana té l'oportunitat i el deure històric d'aprofitar el debat encetat al voltant de la reforma del marc polític actual (estatuts d'autonomia i constitució espanyola) per definir i defensar les bases per a la construcció nacional dels Països Catalans.

Reformar les autonomies...

Aquesta asseveració contrasta radicalment amb els plantejaments assimilacionistes defensats pel tripartit, que lluny de posar l'horitzó en la sobirania del nostre poble, en la construcció de la nostra nació, es plantegen com encaixar-la en un Estat espanyol i un macroestat europeu diametralment oposats als nostres interessos com a poble i com a classe.

Per acabar-ho d'adobar, la Generalitat d'amunt ha engegat una campanya d'imatge propagandística presentada com a participació (un autobús que tan sols fa la línia *autonomisme-Espanya, Espanya-autonomisme*). Però si d'alguna cosa ha servit aquesta campanya ha estat per evidenciar que hi ha un ampli sector conscient del nostre poble que reclama sense embuts el dret d'autodeterminació. Les proclames independentistes, doncs, no cauen a terra.

Cal, doncs, deixar ben clar que l'independentisme no combrega amb la teoria de l'Espanya amable, de l'esclau fidel i l'amo generós. No admetem definir el nostre futur a partir de renúncies que facin més còmoda la tasca als ocupants, sinó que volem construir-lo de manera sobirana i democràtica, partint del conjunt del poble

català com a subjecte i objecte de l'acció política. *Tota la política que no fem nosaltres, serà feta contra nosaltres*, que deia en Fuster.

Ens cal fixar, per tant, unes bases sòlides, que constitueixin avenços en ferm cap a la independència i que capgirin l'objectiu de referència per al nostre poble: passem de la submissió a la sobirania.

En primer lloc, un nou marc jurídicopolític hauria de deixar ben clar que la nostra nació són els Països Catalans i hauria de permetre, doncs, mecanismes d'intervenció política, social i cultural a escala nacional que superen la divisió en dos estats i diferents comunitats autònomes o departaments.

En segon lloc, la base jurídica del nou text hauria d'assentar-se sobre l'exercici del Dret d'Autodeterminació, com a dret democràtic inalienable i punt de partida de la sobirania popular. De res no ens serveix dir als preàmbuls que Catalunya és una nació i que existeix el dret d'autodeterminació si no estem disposats a exercir-lo en l'àmbit que li pertoca, que és el del conjunt dels Països Catalans.

En tercer lloc, caldria que un nou marc estatutari definís, no només com a principi genèric, sinó també amb un articulat clar i concret, un nou model de societat igualitària, en què drets universals, com ara el de l'habitatge, l'educació, la sanitat o la renda mínima (entre d'altres), hi quedessin plenament recollits tot establint-ne els mecanismes per a fer-los efectius.

En quart lloc, cal fixar d'una vegada per totes l'oficialitat única de la llengua catalana en tots els territoris dels Països Catalans, amb la sola excepció dels ter-

ritoris de parla occitana (Aran) o castellana (franja oest del País Valencià).

Aquestes són les condicions mínimes que hauria d'assumir qualsevol modificació del marc actual que miri a un horitzó d'independència i de progrés social.

A més, per tal que aquest procés polític reeixís, hauria d'anar acompanyat d'un enfortiment del teixit social, de la presa de protagonisme del nostre poble a través de les organitzacions de base (sindicals, veïnals, culturals, educatives...) que permetés realment una transformació estructural de la nostra societat.

... o avançar cap a la independència

Som ben conscients que aquests plantejaments de democràcia elemental no seran pas assumits pel botiflerisme que actualment dirigeix els debats sobre la reforma dels estatuts, i és per això que ens adrecem al conjunt del poble català per encoratjar-lo a prendre les regnes del seu destí. Però també som conscients de la nostra responsabilitat com a moviment independentista en la situació actual.

I si bé creiem que el que promou el tripartit que governa la Generalitat d'amunt no és l'organització i l'augment de la consciència del poble català, sinó estratègies perquè els fem de comparsa, amb la intenció de donar una imatge de participació ciutadana, sí que estem convençuts que cal aprofitar aquesta conjuntura per a mobilitzar-se. Nosaltres sí que hem de saber avançar en el camí de l'augment de consciència i de la politització, i hem de potenciar totes les iniciatives que

es plantegin anar més enllà del marc autonòmic. Hem d'evitar que el consens parlamentari al voltant de la reforma no actuï com a sedant de la població, que limiti tot el debat a les reduïdes comissions de treball de la Ciutadella. Els i les independentistes hem de ser la veu crítica que trenqui l'oasi català.

Però també hem de tenir la capacitat de proposar i construir alternatives polítiques a l'actual marc que imposen els estats espanyol i francès. Cal tenir present que, si sabem aprofitar els nostres recursos, podem generar els instruments necessaris per avançar cap a la independència i el socialisme: un discurs estès entre la població, un bloc polític transformador (unitat popular) i unes estructures nacionals que siguin l'embrió del contrapoder català (com podria ser una Assemblea de Regidors dels Països Catalans).

A un nivell més immediat, però directament vinculat amb el projecte independentista a llarg termini, cal obrir un debat nacional que aplegui el conjunt de les organitzacions populars dels Països Catalans en l'obertura d'un procés constituent. El poble organitzat ha de prendre la paraula davant la mediocritat i traïdoria de la majoria de l'elit política que pretén representar-nos.

Pensar en un futur de llibertat i igualtat vol dir avançar cap a una Assemblea Nacional Popular Constituent, cap a òrgans de representació i debat que permetin la definició d'un nou marc jurídic i polític per al nostre poble i la construcció d'una societat sobirana i igualitària.

Les bases d'una República dels Països Catalans les hem de proposar sense les pors

Principals dirigents dels partits parlamentaris del Principat. Cap d'aquestes forces polítiques planteja una ruptura democràtica amb l'Estat espanyol.

ni les coaccions a què ens pot sotmetre la ideologia dominant. Allò que caracteritza l'actitud independentista és atrevir-se a pensar com a poble lliure, sense els límits que ja s'encarregarà de posar-nos l'enemic. Aquest és un valor fonamental de l'esquerra.

El nostre treball diari als municipis o als centres d'estudi i de treball ha de comptar amb uns objectius polítics ben definits, que parteixin del nostre ideari i que puguin ser exposats al conjunt del poble i que hi puguin ser contrastats en la pràctica política.

Lluitem per un país lliure on la participació del conjunt del poble sigui la veritable premissa de l'acció política. On l'economia i la producció estiguin destinades a satisfer les necessitats de la població. On la igualtat de gèneres sigui prioritària. On la nostra llengua no sigui de segona categoria. On el medi ambient es respecti com a element fonamental. On la solidaritat amb els altres països estigui basada en la igualtat de desenvolupament i no en la caritat. Aquest és el nostre projecte.

Però esmolar el discurs polític no és l'única feina que se'ns planteja. També necessitem, com hem dit, que el poble català s'organitzi i augmenti l'espai polític dels i les independentistes d'esquerra.

Per a això caldrà que, en primer lloc, l'Ei a través de les CUP i de les organitzacions sectorials i polítiques i, tot seguit, el conjunt de les classes populars organitzades, anem articulant un espai de ruptura democràtica, de trencament amb els qui pretenen allargar 25 anys més el transfranquisme amb un nou estatut de rebaixes.

La reivindicació de l'autodeterminació, el marc català de sobirania (els Països Catalans), la voluntat de debatre un futur per al país prescindint de l'encaix autonòmic i, més conjunturalment, el no a la Constitució europea que ens nega, són les línies mestres que poden anar dibuixant la ruptura democràtica.

L'Esquerra Independentista ha de redreçar el debat i mobilitzar el poble: no volem discutir de quin color pintem els murs de la presó, sinó veure com podem enderrocar-los!

Albert Botran i Xavi Oca

Tardor al País Valencià

Com els escolars que tornen a les aules, ho fa també l'elit política, que, com els xiquets, es nota que està desentrenada. La societat al País Valencià planteja de bell nou els antics i nous problemes. Fem-ne un repàs.

Continuem amb problemes antics, com ara el de la lluita per la defensa del Cabanyal. Els veïns es troben angoixats per la sentència desfavorable del Tribunal Superior de Justícia de València, que dona la raó a l'Ajuntament de València, però recorreran al tribunal superior i no estan disposats a cedir als xantatges. En els moments durs es quant l'esquerra en general i l'independentista en particular ha de fer un salt qualitatiu en el suport solidari. La Punta de Pinedo ja pràcticament ha deixat de ser problema: tots els veïns han estat expropiats i la «pau» ha retornat.

També caldrà reprendre el desgavell de l'AVE, que destruirà uns quants milers d'hectàrees de l'Horta. Per tant, les mobilitzacions «Salvem l'Horta» tornaran aviat. El PSOE, que havia promès el soterrament de les vies al pas per l'Horta Sud, ja se n'ha desdit arguint que les obres estan molt avançades.

Associacions com «El Xúquer i l'Albufera vius» estan començant de nou a mobilitzar-se en base a sis raons per les quals el transvasament Xúquer-Vinalopó es inviàble: cal fixar i respectar el cabal ecològic del riu Xúquer; cal determinar les aportacions hídriques que ha de rebre; cal tenir en compte les conseqüències del canvi climàtic; el compliment de la directiva Marc de l'Aigua; el descens continu del cabal del riu Xúquer; i l'anul·lació del transvasament de l'Ebre.

L'Honorable (cada vegada s'entén menys el significat d'aquesta paraula ací, al País Valencià) assaja d'assegurar el seu liderat i el del bloc econòmic que dona suport al PP de la Comunitat Valenciana, davant Zaplana, abans el seu aliat i ara enemic polític, alhora que implora a la direcció estatal del PP que no s'obliden de lluitar pel Pla Hidrològic, és a dir, pel transvasament de les aigües de l'Ebre. Cal regar els camps de golf que com bolets de tardor sorgiran per tot arreu, com ara el previst la partida de les Covaltelles (l'Horta Sud), de

la qual són majoritàriament propietaris la família Gómez-Acebo, emparentats de prop amb la família reial.

L'esgotament del turisme de sol i platja i el fet que ja no hi queda un pam de costa per urbanitzar han fet girar la vista cap a l'interior a la recerca de nous espais on construir. Tant se val que siga terra de conreu, boscos o barrancs, ja que el que importa és continuar amb l'especulació del totxo, l'aigua i el ciment. Ara i ací no trobem cap diferència en l'actuació dels diferents partits que manen als ajuntaments: PP, PSOE, EU o el Bloc, sempre troben justificacions locals (o pecuniàries) per continuar legalitzant el desgavell.

No oblidem tampoc la joia desbordant manifestada per la nostra batllessa de València, Rita Barberà, en assabentar-se que la Copa d'Amèrica, amb els seus iots, les seues regates, la seva alta tecnologia, etc., havia estat adjudicada a València. Acabat el problema amb la Punta, tots ens disposem a «gaudir» d'aquesta avinentesa ja que és ben sabut que a València tothom, sense distinció de classe, aprofita la tecnologia esmentada i disposa d'un iot per navegar els diumenges i festes de guardar.

La Copa d'Amèrica ens agreuja un altre problema: l'especulació i l'augment exorbitant del preu del sòl i dels habitatges en general, que continua creixent de forma espectacular i hi fa gairebé impossible l'accés als que cerquen on viure. Hi ha més de 250.000 mil habitatges buits, però el seu lloguer o preu de compra no està a l'abast ni del jovent, ni de les classes més desfavorides, entre les quals es troben els i les immigrants, que s'ajunten en nombre de tantes famílies com cambres hi ha en un pis, pel qual paguen un preu al voltant de 500 euros.

I, com no podia ser altrament, ha tornat a l'actualitat el problema més acientífic i acultural des la Transició ençà amb l'*ajut gens desinteressat* del govern espanyol, que fa com si pretengués impulsar l'oficialitat de l'ús de la *llengua valenciana* a Europa, com a fet diferencial del País Valencià, i finalment ha presentat dues versions idèntiques de la Constitució europea a Brussel·les. Per descomptat, l'Honorable

Camps dona plenament suport a aquesta actuació. Ara bé, què defensa realment Camps? No pas l'ús internacional de la llengua valenciana, ja que no té cap pudor a fer servir un correcte castellà per inaugurar la internacional Fira del moble i en qualsevol de les seues actuacions públiques i, ai las, també privades.

També el conflicte de les drassanes d'Izar ha afectat el País Valencià, concretament Manises. Estan en perill els 360 llocs de treball que resten dels 1650 que va haver-hi en el seu moment i, encara que en menor grau, demostra que els seus treballadors no estan disposats.

Menció especial mereixen els esdeveniments d'Elx. La indústria sabatera ha estat somoguda per les importacions de calçat xinès, cosa que ha creat una situació que no pel fet de ser previsible ha estat millor atesa. Els conflictes laborals a les fabriques d'Elx ha «unit» els interessos d'empresaris i treballadors autòctons contra els «invasors» xinesos, malgrat que és ben sabut que l'economia submergida ha donat bons rendiments econòmics als empresaris i ocupació de molt baixa qualitat a un bon nombre de persones, la qual cosa ha generat el subsegüent frau als treballadors i a la Seguretat Social.

Aquest conflicte d'interessos, que podria solucionar si es prenguessen mesures com protegir el sector, ha desembocat en un conflicte racista i xenòfob, en què s'ha atacat les persones i els seus béns, amb la sorpresa dels tibis sindicats, els quals s'han vist desbordats pels fets i han perdut el control de la situació.

Tot i això, aquest conflicte ha estat reconduït per el MUP (Moviment per a la Unitat del Poble) i la gent més conscienciada que es planteja «l'objectiu d'apartar els elements manipuladors de la ultradreta i de l'empresarial que van actuar abans de les protestes obreres i populars, per una banda; i per l'altra, explicar als treballadors que els veritables culpables d'aquesta situació no són els «xinesos» sinó els empresaris i el capitalisme, que descolonitzen la producció i sobreploten els seus treballadors, i unes administracions que no fan res per evitarho».

Caldrà també combatre els arguments que s'utilitzen per a justificar els trasllats

Manifestació demanant la rehabilitació del barri valencià del Cabanyal.

de la producció d'un lloc a altres, basats en els costos de la mà d'obra. Un estudi demostra que la diferència de costos per a un parell de sabates és de 2 euros en qualitat mitjana i de 4 euros en sabates d'alta qualitat. Tothom sap què costen quan les compra a la sabateria.

A més a més, cal no oblidar la violència de gènere, que al País Valencià periòdicament provoca noves víctimes, amb la quasi total indiferència de la societat, a la qual contribueix la banalització que Canal 9 i d'altres mitjans fan del tema i que funciona com si d'una anestèsia es tractàs.

També manca un bon pla d'immigració (l'actual és molt dolent i a la pràctica resulta paper mullat), que permetesca conèixer-ne el nombre i la situació i que vigile que els seus drets socials i polítics com a ciutadans siguin respectats, tot possibilitant alhora la seva integració.

En aquest context, la manifestació nacionalista del vespre del 9 d'octubre va revelar la manca d'una resposta política global en clau nacional i social. Tot i que cal destacar-hi positivament la presència de molta gent jove, cal valorar negativament el comunicat de la Comissió 9

d'octubre, ja que tot i ser un avanç important respecte de manifestos anteriors, va ser en línia purament valenciana (no hi havia cap al·lusió als Països Catalans). Consensuat per la comissió organitzadora, únicament s'hi feia referència a una tímida reforma de l'Estatut i que figurés que al seu preàmbul la reclamació del dret d'autodeterminació.

Cal tenir en compte que al País Valencià el nacionalisme polític és encara minoritari, està travessat per les fortes contradiccions internes i es caracteritza per la manca d'una línia política definida. Partits com ara el Bloc, amb una forta crisi, continuen fent una política en molts casos tímida, municipalista i desclassada, que no ha estat suficient per superar la ratlla del 5 % a les eleccions autonòmiques. ERPV, molt menys implantada al País Valencià que el Bloc tot i l'increment de suport electoral en les darreres conteses, ha reelegit la seva direcció amb un escàs 52% dels vots i s'ha visualitzat la contradicció entre un discurs independentista i una pràctica d'encaix. Pel que fa al sector nacionalista d'EU, Esquerra i País, tot i ser la minoria majoritària, resta marginada dins d'una organització que

continua mirant cap a Madrid.

Per la seva banda, l'Esquerra Independentista es troba molt fragmentada i tot just comença a configurar una nova força unificadora, la CUP, malgrat haver obtinguts uns resultats minsos a nivell de País Valencià en la primera presentació pública, les eleccions europees. Cal destacar, però, que la tasca feta a la campanya i, fins i tot, aquests resultats han servit per engegar la CUP de València i fer sorgir embrions de noves CUP municipals al País Valencià. Tanmateix, caldrà accelerar la maduració de l'independentisme d'esquerres si no volem ser els convidats de pedra d'una política que es fa contra el poble treballador.

La mobilització pel «No a la constitució europea» representa una oportunitat d'unificar esforços i de lligar dia rere dia la reivindicació nacional als problemes que ens afecten globalment. Caldrà treballar per garantir uns resultats que, si més no, ens possibiliten un alt grau de legitimació perquè el 21 de febrer puguem continuar treballant per la independència, pel canvi de model econòmic i l'equiparació de gènere.

Eduard Rosselló

El «sobiranisme legalista» o el misteri de la truita sense ous

La banalització de l'independentisme

Per un fenomen aïré biològic—les noves generacions de catalanes i catalans ja no pugen tan atenallades pel pànic de l'espanyolisme franquista—, la por de la repressió ha anat desapareixent i ha començat a despuntar una consciència de catalanitat desinhibida que no vacil·la a l'hora de proposar la independència política de (només) Catalunya com una simple fita democràtica i natural.

No cal dir que aquest fenomen és positiu i que a partir d'aquest canvi generalitzat d'actitud dins alguns sectors socials importants s'obren noves esperances de llibertat per al nostre país. Ara bé, aquesta banalització de l'independentisme posseeix la feblesa que té tota fe neòfita i espontània: la de no considerar de manera adequada les dificultats reals que la conquesta de l'objectiu somniat pot comportar.

En aquest sentit, són representatives les tesis del jove jurista Hèctor López Bofill, que, al seu llibre recent (*La independència i la realitat—Bases per a la sobirania de Catalunya*, Ed. Moll, 2004), preconitza la consecució de la independència de Catalunya per mitjà de la simple expressió de la voluntat de sobirania a les urnes. És interessant que aquest autor exposi d'una manera ben argumentada, però sens dubte excessivament optimista, la predisposició favorable d'amplis sectors polítics i socials envers la independència. Segons aquestes consideracions, sembla fins i tot senzilla la conquesta d'aquest objectiu.

De manera general no podem estar-hi en desacord perquè certament aquesta presentació fàcil de la independència pot afavorir noves adhesions de la ciutadania, però els sectors més crítics i més polititzats de l'independentisme haurien de tenir una visió més complexa i realista d'aquest procés d'alliberament.

Després de les confrontacions que ha hagut de superar l'independentisme polític per obrir-se camí sota el franquisme i sota el rígid règim

parlamentari que el va succeir, ens trobem ara en una nova conjuntura que, si bé d'una banda sembla menys traumàtica que la dels anys 70-90 del segle passat, tampoc no seria bo que la concebéssim com un simple camí de roses, com una senzilla passejada triomfal. Falta molta feina encara.

La configuració del sobiranisme legalista

L'eufòria independentista dels nous temps té, per damunt de tot un perill, el del legalisme, una trampa política especialment perversa.

La repressió contra l'independentisme al llarg dels anys 80 i 90 del segle passat va provocar, com a reacció «light» (és a dir, defugint les conseqüències no desitjades de la repressió), el desenvolupament d'una tendència legalista, la qual va rebre de seguida—i no pas per casualitat—la benedicció de sectors importants de les «forces vives» del país.

La llarga i insistent campanya repressiva de l'Estat espanyol contra l'independentisme i sectors pròxims entre els anys 1975 i 1992 va propiciar, doncs, l'aparició de diferents desviacions més domesticades, la darrera de les quals s'ha encarnat en bona part dels dirigents d'ERC responsables de la línia d'aquest partit des de fa una quinzena d'anys. Seguint les tendències «light» esmentades, aquests dirigents han anat elaborant una concepció «acomodatícia» de la lluita per la independència, adaptada més a les conveniències dels seus compromisos polítics particulars que no pas a la realitat i a les necessitats objectives de la lluita independentista.

Aprofitant la repressió, l'extensió d'aquesta tendència «acomodada» tenia socialment la funció de captar l'independentisme creixent tot desviant-lo dels objectius rupturistes i combatius representats fonamentalment per l'MDT i Terra Lliure, a partir de la meitat de la dècada dels 80.

A causa del seu origen «reactiu», les tesis

d'aquest sobiranisme moderat, autoanomenat durant un primer període amb el qualificatiu prou explícit d'«independentisme tranquil», es definia per mitjà d'unes posicions de tipus tacticista, és a dir, mancades d'una estratègia pròpia, que es poden resumir en els elements següents:

- El rebuig frontal a la violència, quan es podia atribuir a una actuació d'origen popular o independentista.

- L'aposta per la participació en els canals polítics parlamentaris espanyols establerts, com a única via d'actuació.

Aquesta opció no era innocent sinó que comportava, com sabem, com a contrapartida:

- Una confusió entorn del monopoli de la violència exercida per part de l'Estat, la qual es feia invisible. El paper coercitiu de l'Estat espanyol quedava, a partir d'aquests posicionaments, diluït i disfressat.

- Una col·laboració en el procés de marginació d'aquell independentisme conseqüent que no s'havia integrat. Només cal esmentar, entre d'altres actuacions, la connivència amb les mesures legals que exigien la delació d'altres independentistes; i la comunió amb el boicot i la criminalització exercits per part de la premsa i dels líders del règim parlamentari-monàrquic espanyol contra l'independentisme combatiu, un procés resumit en allò que va proclamar clarament un conegut dirigent: «El que hi ha a l'esquerra d'ERC, és cosa de la Guàrdia Civil.»

- I la reducció de les formes d'acció a la simple intervenció parlamentària, tot abandonant la mobilització i l'organització populars no subordinades als interessos electoralistes dels partits. Això representava, a la pràctica, la

negació dels mitjans bàsics de conscienciació independentista de la població i l'abandó dels mecanismes més elementals per a poder fer avenços de tipus unitari.

No cal dir que aquesta operació, protagonitzada per aquesta forma confusa d'independentisme que hem remarcat, era una trampa fatal per al nostre moviment com a projecte alliberador pel fet que el futur quedava així hipotecat dins un àmbit parlamentari sense sortida, i restava presoner de la lògica estatalista.

La falla d'aquesta tendència «legalista» no ha estat, doncs, només de mètode, sinó també ideològica i de fons. Aquesta mena de pseudo-independentisme —identificat ell mateix de manera més còmoda sota la denominació de «sobiranisme»— ha quedat atrapat en els seus propis enganys pel fet que no té sortida possible dins el marc polític a què ell mateix s'ha circumscrit.

El «sobiranisme legalista» ha abandonat una tesi estratègica fonamental del moviment independentista, que sempre ha preconitzat que la conquesta de la independència només podia tenir sentit a través de la construcció d'una força social amb voluntat d'anar més enllà de les institucions establertes.

La ruptura independentista

Aquesta afirmació bàsica prové del fet evident que la independència és una ruptura perquè pretén traslladar les decisions col·lectives a un nou cos social, perquè ha de trencar una legalitat tot instaurant-ne una altra. Però aquest simple i legítim fet democràtic pot trobar

diferents formes de resistència de part dels sectors socioeconòmics i polítics que detenen el poder actual.

L'Estat espanyol —tot Estat— és una maquinària que aplega nombrosos interessos i que permet la vehiculació de privilegis de tota mena (des dels de les grans empreses, fins a les sinecures dels sectors dominants dins els diferents cossos funcionaris) i contra aquesta caterva no n'hi haurà prou amb l'exhibició innocent de la voluntat política d'una part de la població, per important que arribi a ser numèricament (difícilment, però, podent esperar esdevenir majoritària matemàticament pel fet que no podrà servir-se, de manera adequada, i abans de la independència, dels mecanismes i mitjans que conformen les opinions de les majories).

Cal, per tant, una força social nova, capaç d'anar més enllà de la legalitat establerta. I cal també un moviment i una consciència polítiques que no s'ofeguin dins la simple pràctica parlamentària.

En resum, la lluita per la independència necessita avui com a prioritat, desplegar un moviment sociopolític, suprapartidista i supraparlamentari amb les característiques següents:

1) Ésser capaç de mobilitzar-se de manera efectiva i àmpliament representativa en defensa dels interessos populars ...

2) ... i també amb una capacitat suficient d'informació i d'autoprotecció.

Justament, les mancances d'aquest

sobiranisme legalista tan paradoxal que hem esbossat més amunt, es manifesten sobretot en el poc interès per la creació de moviments socials nous; en la tendència a exclusivitzar de manera partidista la mobilització i la informació; i en l'abandó de qualsevol esperit de protecció de les mobilitzacions i de la defensa seriosa i independent de les conquestes populars, que pugui anar més enllà de la legalitat imposada per les «forces de l'ordre» (rarament percebudes per aquests sectors com a forces d'ocupació).

En conclusió, podem afirmar que no hi haurà cap mena d'independència creïble sense preparar un veritable procés de mobilització i de defensa de les reivindicacions populars, capaç, en el moment necessari, de «girar la truita», una truita que demana un fort «sacseig» social i polític previ.

No existeix, doncs, el bell miracle de la consecució de la independència sense un procés d'acumulació de forces cap a una ruptura; no hi haurà truita sense que s'hagin de trencar uns quants ous.

«Però quins ous, en concret?», podríem preguntar, finalment. Això es pot deduir del que hem exposat; però convindria que fos objecte d'una exposició més extensa i detallada¹.

Carles Castellanos i Llorenç

NOTES

¹ Remetem al document de l'MDT «Ara és el moment de la Ruptura Democràtica per la Independència», octubre 2004.

El mobbing: una altra forma de violència

L'anomenat assetjament psicològic a la feina o psicoterror laboral ha estat conceptualitzat pel professor Iñaki Piñuel i Zabala com «l'assetjament sistemàtic i deliberat d'un treballador/a sobre una/a altre/a o d'un/a superior sobre un/a treballador/a perquè destaca per la seua eficàcia i qualificació professional. L'objectiu de l'agressor/a és la total destrucció psicològica i moral de la víctima perquè abandone el seu lloc de treball i moltes

vegades compta amb el consentiment de l'empresa»

Molts estudiosos/es de la matèria alerten del que serà probablement la plaga laboral del segle XXI donada la seua prevalença. Tanmateix, el *mobbing* no es troba encara tipificat com a delictes al Codi Penal, no es pot castigar de moment, i també és molt difícil que els professionals de la medicina puguin diagnosticar-lo com a causa d'incapacitat laboral i, per tant, es

recorre sempre a les conegudes depressions, ansietats, trastorns adaptatius o estrès.

El *mobbing* és un procés de destrucció, una persecució sistemàtica de superiors i/o companys/es dirigida a deteriorar la imatge d'un/a treballador/a acusant-la de ser una persona conflictiva o tenir problemes de personalitat. Comença com una «enemistat personal» i es produeix una escalada creixent en els atacs fins arribar a

extremes impossibles de suportar, que fan que la persona assetjada caiga malalta (trastorns de la son, ansietat, estrès, hipervigilància, irritabilitat, depressió, síndrome de cansament crònic...), estiga de baixa laboral, abandone «voluntàriament» la feina o inclús pugui arribar al suïcidi.

No es casualitat que aquest tipus de violència augmenti precisament com més s'endureix el mercat laboral i com més cruel és el sistema econòmic: deslocalitzacions, flexibilitat laboral, augment de la jornada laboral, retallades dels drets laborals, externalitzacions, mobilitat geogràfica, acomiadaments quasi gratuïts... Tot açò produeix competència entre els treballadors/es fomentada per les empreses, per a perdre el poc que tenim, preferència per estar «sota el sol que més escalfa» en lloc de regir-se per criteris ètics... L'actual sistema econòmic desmunta deliberadament la solidaritat entre companys i companyes i fomenta l'aniquilament entre nosaltres, amb la qual cosa l'empresa s'estalvia aquesta feina. Ens obliguen a convertir-nos alhora en víctimes i agressors.

El perfil de la víctima s'ha definit com el d'una persona íntegra, amb idees clares, amb ètica professional i personal, que denuncia situacions injustes, que dona sempre la seua opinió encara que no siga

la políticament correcta, que no es ven per diners, ascensos, etc. a canvi de ser «bona xica i callar». És una persona que no depèn de l'empresa, que té una extraordinària capacitat de treball, popular i estimada en l'organització, amb molta empatia, habilitats socials i capacitat de liderat informal. És un/a professional que ha entrat en l'organització pels seus propis mèrits i que treballa bé en equip.

El perfil de l'assetjador/a es defineix com un/a professional mediocre però amb moltes aspiracions i pocs escrúpols per aconseguir-les. Sent enveja i gelosia professional per la víctima; té molta capacitat manipuladora i seductora per fer-se l'amigueta/a. En alguns casos sembla fins i tot que tinga doble personalitat. Al contrari que l'assetjat/da, no té gens d'empatia ni educació; no és capaç d'afrontar el fracàs, no sap comunicar-se i només utilitza l'autoritarisme. És molt paternalista i sempre ha de quedar per damunt dels altres.

Aquests/es «agressors/es morals» no tenen remordiments ni sentiments de culpa. Normalment han entrat a formar part de l'empresa o institució «via digital» i no per mèrits professionals. El mal i el patiment que provoquen en les seues víctimes no es pot quantificar i costa anys de tractaments que aquestes persones

tornen a ser les que eren i tinguen ganes de viure.

És per tot açò pel que considerem important establir una sanció penal per aquest tipus de violència encara impune, i que es castigue a qui gaudeix practicant-la, tot i que sabem que les solucions punitives únicament no acaben amb el problema.

No considerem que la causa de l'augment del *mobbing* siga la naturalesa dolenta de les persones, sinó la mateixa naturalesa del sistema econòmic que patim, el qual per tal d'obtenir majors beneficis i més barats i promou la competitivitat i les navallades entre els treballadors i treballadores. Un sistema que facilita que ens hipotequem fins a les orelles promovent un consumisme estèril i buit, convertint les professionals en màquines submisses i sense criteri, amb por de perdre les micoles que ens donen. Un sistema que manipula la nostra moral i la nostra solidaritat amb les amenaces de més precarietat laboral si no fas allò que et demanen. Un sistema que ens deixa sense ètica personal i professional i ens converteix en assetjadores o assetjades.

Viviana Nogués Moyano (Psicòloga)
Encarna Canet Benavent
(Treballadora Social)

De 1992 a 2004

L'estiu del 1992 es va desencadenar als Països catalans l'anomenada «ràtzia olímpica» contra l'independentisme català, dirigida pel magistrat Baltasar Garzón. En el marc d'aquesta ofensiva repressiva van ser detingudes desenes de persones, 31 de les quals van denunciar haver estat torturades a mans de la Guàrdia Civil. Les detencions inicials tenien l'objectiu de perseguir els autors d'algunes accions reivindicades per Terra Lliure. Però tot seguit van ser detingudes persones d'un espectre polític molt ampli: militants de l'MDT, CSPPC, CUP, PCC, Catalunya Lliure, Alternativa Verda, ERC i UPV.

Ara bé, l'objectiu prioritari que perseguïen des d'un principi els torturadors i els seus comandaments polític-jurídics era un: les estructures estratègiques de l'independentisme combatiu, especialment l'MDT. A banda de la intenció d'aterrorir el moviment independentista i qualsevol reivindicació nacional com

a efecte secundari de les detencions, l'objectiu principal fou intentar liquidar d'arrel un dels nuclis polítics que de l'independentisme combatiu, que qüestionava el projecte espanyolitzador i especulatiu dels fastos olímpics del 1992.

Les detencions havien tingut una campanya prèvia de criminalització que aleshores no vam saber copsar. Repassant les hemeroteques, podem observar com diaris com *El País* ja preparaven el terreny de les detencions mitjançant la criminalització de l'MDT. També Ferran Cardenal, governador de Barcelona, declarava setmanes abans de les detencions a *Catalunya Ràdio* que no podrien acabar amb Terra Lliure sense abans anorrear l'organització que li donava «cobertura ideològica». Amb el temps hem pogut saber que aquesta operació contra l'Esquerra independentista era una qüestió d'Estat i sembla ser que es va gestar en

un reunió a Baden Baden (Alemanya) l'any 1990¹, en què van participar alts responsables polítics i militars de l'Estat.

Per a aquest cop repressiu, l'Estat hi van abocar tots els recursos: aprofitant la treva d'ETA —que havia manifestat que no actuaria durant els JJOO—, van focalitzar tota la bateria repressiva en aquesta operació. Segons la premsa, les detencions haurien estat realitzades per un grup de 200 agents, grup que hauria estat reforçat per membres exportats del País Basc com a experts en «lluita antiterrorista»². Molts mesos abans, els serveis secrets espanyols (CESID-GC) havien infiltrat agents a diferents àmbits de l'Esquerra Independentista³, fet que avala la hipòtesi que el cop repressiu havia estat ideat molt temps enrere i tenia com a objectiu liquidar un nucli polític determinat.

Els interrogatoris als primers detinguts ja tenien com a objectiu obtenir informació

Roda de premsa dels demandants d'Estrasburg.

política i intentar involucrar-hi fos com fos la direcció política del MDT¹, objectiu que van migacomplir, ja que gran part del seu Secretariat Nacional va ser detingut, torturat i empresonat, mentre que d'altres militants havien de romandre amagats per evitar la seva detenció.

Aquell 1992 la pràctica de la tortura no va ser una novetat per a al moviment independentista. Anteriorment, s'havien succeït periòdicament detencions en què s'aplicava l'anomenada llei «antiterrorista» i es torturava els i les detinguts/des. Aquestes onades repressives també pretenien destruir el nucli militant que dinamitzava el moviment independentista: 1980, 1981, 1985 i 1988. Però malgrat la repressió, l'Esquerra independentista es regenerava. El 1992, però, la repressió va prendre una dimensió fins aleshores desconeguda. El nombre de detinguts, la indiscriminació judicial i la pràctica desinhibida de la tortura van aconseguir atemorir i desmembrar temporalment l'independentisme català. Alhora, l'ERC encapçalada per Àngel Colom negociava la sortida individual d'alguns dels encausats a través del procés de reinserció⁵, amb la finalitat de treure rèdit polític de la nostra desfeta. Una ofensiva des de diversos fronts que

per l'aparell judicial espanyol. Farà uns anys, però, una denúncia col·lectiva de 15 demandants va ser admesa al Tribunal Europeu de Drets Humans d'Estrasburg⁶ (TEDH). La perseverança dels demandants i el suport de col·lectius com els CSDP, els Familiars dels Presos independentistes, la Comissió de Portanveus, la Coordinadora de Torturats el 1992 i Alerta Solidària, en cada moment del procés, han fet possible la victòria que suposa la sentència del TEDH, que ha condemnat l'Estat espanyol per no haver investigat les denúncies de tortura el 1992. La pràctica de la tortura contra el projecte independentista ha tingut amb el temps un efecte boomerang, ja que ha posat de manifest el vertader rostre de l'Estat espanyol. La figura del jutge Garzón, un dels responsables d'aquesta operació, ha quedat fixada en la memòria col·lectiva de molts catalans i catalanes com la del responsable de les tortures que van patir tants independentistes. Tanmateix, els botxins que asfixiaven i colpejaven els detinguts i els seus comandaments polítics mantenen encara l'estatus de l'anonimat i la impunitat.

Si alguna cosa han d'aprendre l'enemic espanyol i francès és que el moviment in-

van deixar en un greu estat de salut i sobretot desorientada durant un bon temps l'Esquerra Independentista. Daleshores ençà, durant dotze anys, denúncies per les tortures patides pels detinguts han estat sistemàticament arxivades i desestimades

dependentista no és fàcil d'eliminar del mapa. Han estat moltes les ofensives repressives que hem anat superant. I la criminalització, el boicot mediàtic, la marginació i la repressió administrativa. La desfeta del 1992 tampoc va suposar la fi del projecte de l'Esquerra Independentista ni dels militants que en formaven part, com ho demostra el fet que molts dels qui van viure la tortura, la presó o l'exili aquell 1992 continuen lluitant al si de les diferents instàncies del moviment.

Joan Rocamora

NOTES

¹ Aquestes dades han estat citades al llibre *Operació Garzón. Un balanç de Barcelona '92*, de David Bassa. Llibres de l'Índex, 1997.

² Els testimonis dels detinguts explicaven que els guàrdies civils feien entre ells servir noms falsos d'origen basc en moltes ocasions. Per tant, no és difícil pensar que trasllessin agents experts a torturar detinguts des del País Basc, tenint en compte la situació de treva amb ETA i les detencions de Bidart el 1992.

³ Algunes d'aquestes infiltracions les podria haver realitzat un equip del «Lobo» (Mikel Lejarza Eguía), per encàrrec del CESID, com explica a la seva biografia *Lobo. Un topo en las entrañas de ETA* (Plaza&Janés) i com descriu l'article «Un lobo en el rebaño de Terra Lliure» (Entreviu, maig 2003).

⁴ Als primers detinguts se'ls interrogava sobre la seva relació amb els aleshores membres del SN de l'MDT, tot i que en molts casos no n'existís cap. Pels testimonis dels detinguts sabem que la Guàrdia Civil feia repetir les declaracions als interrogatoris per tal que, entre d'altres coses, els detinguts incriminessin la direcció política de la nostra organització a les declaracions policials i judicials.

⁵ L'anomenat procés de «reinserció» consisteix a doblegar les creences polítiques i el sentit de la solidaritat del detingut per establir-hi una mena de «contracte», segons el qual se li atenuaran les acusacions fiscals mentre mostri penediment i col·laboració amb l'aparell jurídic i policíac, fet que suposa implicar els i les companys/companyes de militància i subministrar les dades internes que li requereixen els cossos repressius.

⁶ Per a més informació sobre el procés judicial, podeu consultar «L'Estat espanyol a la banqueta dels acusats» *La Veu* núm. 58, setembre 2003 i *Operació Garzón. Un balanç de Barcelona '92*, de David Bassa.

Han escrit en aquest número: Albert Botran, Xavier Oca, Eduard Rosselló, Carles Castellanos, Viviana Nogués Moyano, Encarna Canet Benavent i Joan Rocamora

La Veu del Moviment de Defensa de la Terra es fa responsable de l'opinió de tots els articles signats.

Composició: Pere Joan Sala

